

Duchovní soustředění AC 2015: Pozitiva a náměty k diskusi

Itinerář | 31.7.2015 @ 16.00

V rubrice Itinerář, do níž vkládám tento příspěvek, popisuji a reflektuji různé akce, převážně církevní, jichž jsem se zúčastnil. Proto i nyní, s více než týdenním odstupem od Duchovního soustředění AC 2015 (dále jen DS), chci nadhodit pár myšlenek. Nebudu psát o tom, že cena byla přijatelná, neb mi to zaplatil zaměstnavatel, že jídla bylo málo a že mi kluk poslední den ztratil klíče od auta, takže jsem se v noci hrabal v hotelové popelnici a brzy ráno jel vlakem do Kolína pro náhradní. Nebudu psát ani o tom, co se mi nelíbilo, protože bych mohl vzbudit dojem, že se mi toho nelíbilo mnoho, což by nebylo správné, neboť opak je pravdou. Budu psát o momentech, které se mi velice líbily a pak o momentech, u nichž bych si dokázal představit další diskusi.

Za přední pozitivum DS pokládám jasnou koncepci programu, do něž nezasahují sporty, workshopy, semináře a jiné distraktory. Lidé se přijeli spolu pomodlit a slyšet Boží slovo. S tím ohledem byl sestaven celý program, takže se z toho nestal „festák“. Tuto střízlivost programu velice oceňuji.

Za další pozitivum pokládám chvály, které byly až na nemnohé výjimky nekonzertního typu. Z chval, na nichž mladá sestřička nebo bratříček interpretuje nějaký svůj zcela neznámý a neuzpívatelný šanson, kvetu jako lilie. Nové písně je potřeba

zavádět na „komunální úrovni“ a teprve pokud se osvědčí a zažijí, zařadit je na velké akci. Zde to ale bylo zpravidla v pořádku a chvály byly pořádané s ohledem na lidi, ne se zaměřením na umělce.

Za neposlední pozitivum pokládám dobrou náladu. Na celém soustředění vládla, mám-li soudit já, uvolněná, radostná a přátelská atmosféra.

Kromě těchto z mého pohledu nesporných pozitiv jsem narazil na několik námětů k diskusi. Ne všechny se odkazují na nějaké tvrzení řečníka na hlavním shromáždění nebo na oficiálně propagovanou praxi. Jsou to všechno spíše takové všeobecné jevy, které dlouhodobě charakterizují akce typu DS.

- **Pravděpodobnostní prococtví**, které vypadá asi tak, že si někdo v napjaté atmosféře modlitebního setkání stoupne dopředu a například prohlásí, že cítí, že Pán chce někoho uzdravit z bolesti kloubů, nebo že cítí, že Pán někoho volá k pokání z nějakých hříchů. Mou otázkou pak není, koho chce Pán uzdravit a koho volá k pokání, ale spíše koho nechce uzdravit a koho nevolá. Mou další otázkou je, zda takováto dramatizace společných modliteb, pokud není skutečně způsobena přímým rozkazem Páně, ale jen nějakým méně závažným pocitem, není náhodou braní Božího jména nadarmo.
- **Nerozsouzené prococtví**, které vypadá asi tak, že někdo při modlitbě za někoho nebo při veřejném shromáždění vynese slovo od Pána. Tomuto slovu všichni naslouchají, nikdy však nedojde k jeho rozsouzení podle 1Te 5,19–22. Uznávám, že ne vždy je vhodná chvíle pro nějakou scholastickou debatu nad obsahem prococtví. Poslyšte ale tuto myšlenku: Pokud se každé veřejně pronesené prococtví nezaznamená, nerozsoudí a s odstupem času nepodrobí kritice, zda přesně platilo, nebo přesně neplatilo, pak nejenže hrozí vážné nebezpečí manipulace, ale co víc, hrozí nebezpečí zhašení Ducha podle 1 Te 5,19! Jakže toto nebezpečí hrozí? Přeci tak, že pokud se nenaučíme odsuzovat falešná prococtví, pak se nenaučíme přijímat ta pravdivá! Pokud budou všechna prococtví, byť prococtví vážených bratrů, nekriticky odkývána na společném shromáždění, jak poznáme, kde mluvil Duch svatý a kde hrála roli tělesnost?

- **Insinuace proti tzv. „liberálním teologům“** je snad už poznávací značkou letničního antiintelektualismu. Naplánoval jsem si, že při vhodné příležitosti, až zase uslyším zmínku o liberálním teologovi, který nadřadil rozum nad Písmo, zeptám se, kdo je tím zlosynem, abych ho i já mohl pohanět. Obávám se, že s odpovědí bych nebyl spokojen a že dotyčný by nevedl příklady od Schleiermachera po Borga a nějaké unitáře včetně odkazů na jejich publikace. S nálepkou „liberální“ se totiž podle mého názoru žongluje příliš nebezpečně. Nemýlím-li se, pak teologický liberalismus není přímo spojen s biblickým minimalismem (tj. názorem, dle něž Bible není historie), je jen nepřímým důsledkem vyšší kritiky Bible a jen zřídka je spřažen s racionalismem. V některých případech, například u německých liberálních teologů ovlivněných existencialismem, se dá dokonce říci, že jejich liberalismus je vůči racionalismu v příkrém rozporu!
- **Exegetická neinformovanost** spočívá v tom, že se nějakému výrazu v Písmu přisoudí takový význam, který tento výraz původně neměl, nebo že se onen výraz použije v kázání takovým způsobem, který, jakkoli jinak sleduje bohulibý záměr, nereflektuje adekvátně exegetickou realitu. Příklady nebudu rozmazávat, neboť by to bylo na dlouho, jednoho se však dotknu v jednom z připravovaných příspěvků o exegezi Pavla.
- Z exegetické neinformovanosti plyne **neinformovanost teologická**. Zářným příkladem budiž tvrzení, s jehož obdobou jsem se tohoto léta setkal ještě i na jiné křesťanské akci, že vedení Duchem svatým je možné až po obrácení. Podle Římanům 8 je to opravdu tak. Kdo nemá Ducha Kristova, ten není jeho a ti, kdo se dají vést Duchem božím, jsou synové boží. To jakoby znamená, že neznovuzrozený nemůže být veden Duchem. Tím se ale dostáváme k teologickému problému. Pokud Duch svatý nevede neznovuzrozeného, jak se onen znovuzrozený obrátí? Totálně antipelagiánské verše by se pak dostaly do pelagiánského arzenálu, protože člověk by se musel obrátit sám od sebe a teprve pak by Duch svatý přišel a uchopil ho za ruku. Pokud ale věříme v předchozí milost, podle níž Duch svatý přivádí člověka k obrácení, pak musíme uznat, že Duch svatý vede i neznovuzrozené a ti z nich, kdo se jím dají vést, jsou syny božími od první chvíle, co uposlechli boží hlas a tak se narodili znova. Namítnete, že v Ř 8 se jedná o jiné vedení, než vedení neznovuzrozených, že je to takové to charismatické vedení, jako například něco dělat, nedělat, někam jet, něco apriori vědět nebo tak. Tento argument chválím za jeho duchaplnost, ale akutně mu hrozí, že se rozejde s letniční doktrínou následné zkušenosti. Vedení ve smyslu konkrétních pokynů je popsáno v 1K 12 jako slovo poznání, moudrosti, atd., kdežto vedení v Římanům 8 je vedení ke spáse. Pokud bychom Ř 8 a 1K 12 zmixovali, pak by hrozil letniční extrém, podle něž bez křtu Duchem svatým není spása. Proto je musíme teologicky přísně rozlišit jako situaci před a situaci po následné zkušenosti s Duchem svatým. A jakmile tak učiníme, budeme muset přiznat, že podle Ř 8 jsou to právě neznovuzrození, kdo se mají dát vést Duchem božím, aby byli synové boží, měli Ducha Kristova a byli jeho, protože konkrétní vedení Duchem svatým (1K 12), o němž letniční často hovoří, je jiné, než obecné vedení ke spáse (Ř 8). Jednoduše řečeno: mezi Ř 8 a 1K 12 je rozdíl jako mezi prvotní a následnou zkušeností s Duchem svatým a neznovuzrození jsou vedeni Duchem svatým k obrácení a mají Ducha Kristova od prvního okamžiku poslušnosti Duchu svatému.

Nuže tolik. Šťourat by se dalo ještě více, ale nemám na to čas a myslím, že to hlavní jsem napsal. DS bylo pro mně a moje lásky obecně super, řekl bych, neboť jsme se tam potkali s krásnými lidmi, odpočinuli jsme si a po duchovní stránce se vskutku zasoustředili. Zmíněné náměty k diskusi jsou, jak jsem napsal, trvalejšími zvláštnostmi akcí typu DS. Již před pár lety jsem byl z některých z těchto věcí nešťasten, ale zjistil jsem, že jsem vlastně proti tomu všemu nějak imunní, protože nyní netropím jiného povyku, než tohoto vysvětlování. Zdravím z Rumunska a jdu pracovat na rešerši v Pavlovské exegezi.

<https://selah.cz/itinerar/duchovni-soustredeni-ac-2015-pozitiva-a-namety-k-diskusi/>